

2001 рік на здійснення цієї мети передбачено витратити 50 млн.грн. Поступово вирішуються питання забезпечення можливості навчання дітей за місцем проживання для отримання дошкільної та середньої освіти, що склалася в сільській місцевості, особливо там, де відсутні школи. Це підтверджують і наукові праці сучасних економістів з питань розвитку соціально-культурних галузей. Прокопа В.І. [7], характеризуючи пропозиції лабораторії проблем сільської школи Міносвіти України щодо організації навчання дітей у малонаселених поселеннях, акцентує увагу на кількох варіантах вирішення цієї проблеми як на основі державної, так і комбінованої (поєднання державної і приватної) та приватної форм організації освіти. Передбачається також створення у малих поселеннях культурно-педагогічних центрів, в яких могли б навчатися і виховуватися дошкільнята та учні молодшого, а також середнього шкільного віку. При цьому вчителі мали б поєднувати педагогічну та культурно-освітню роботу. Кошти місцевих бюджетів та сільськогосподарських підприємств до останнього часу повністю забезпечували функціонування дошкільних установ на селі, тому з метою ефективного використання кадрів, приміщень, навчальних засобів пропонується навчання дітей у закладах типу "дитячий садок-школа". Схвальним явищем є те, що з'явилися нові типи закладів освіти: гімназії, ліцеї, колегіуми. Формується також мережа закладів охорони здоров'я недержавної форми власності. В Україні, за статистичними даними, налічується 3,5 тис. таких закладів і близько 30 тис. індивідуальних медичних підприємств. Діюча мережа закладів культури практично не змінилася. На початок 2000 року діяло понад 21 тис. масових і універсальних бібліотек, близько 18 тис. клубів, 101 театр, 40 заповідників, 1,5 тис. шкіл естетичного виховання.

Пріоритетність соціально-культурної сфери у розвитку економіки підтверджується тим, що саме на розвиток програм соціального розвитку спрямовані Програми Уряду України на наступні роки, адже через виконувани її галузями соціальні функції (підтримка трудових та соціальних здібностей кожної людини шляхом задоволення духовних потреб, покращання здоров'я, підвищення загальноосвітнього рівня), вона відіграє важливу роль у примноженні матеріальних форм багатства суспільства та прогресі економіки.

Література

1. Reien R. The Nork of Nations – New York, 1991. – P. 162-163.
2. Єременко В.Г. Основи соціальної економіки. Популярний курс. – К., 1997.
3. Данилишин Б.М., Куценко В.І. Культурно-освітня сфера як соціальна база підтримки ринкової трансформації в Україні (питання теорії і практики). – К., 1999.
4. Долинський М.И. Социально-экономические проблемы непроизводственной сферы. – К.: Наук. думка, 1989.
5. Реформи заради добробуту. Про хід виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України//Урядовий Кур'єр, №125 від 19 липня 2000.
6. Непроизводственная сфера СРСР. Под редакцией Солодкова М.В., – М.: Мысль, 1981.
7. Прокопа І.В. Соціальна інфраструктура села: формування нового механізму розвитку. – К., 1996.

ВПРОВАДЖЕННЯ ПОСАДИ МИТНОГО БРОКЕРА – ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЛІСОВОГО КОМПЛЕКСУ

Детально описано заходи, необхідні для впровадження посади митного брокера на підприємстві, та методику розрахунку ефекту від здійснення цього заходу на базі ДЛГО "Львівліс".

Ye. Matveyev – USUFWT

Customs broker post installation as the Way of efficiency increase of the forest enterprises foreign-economic activity

In the articles measures necessary for customs broker post installation at the enterprise, and efficiency calculation technique of this measure on the State Forest Enterprise Union "Lvivlis" basis are considered.

Ситуація, в якій опинилось лісове господарство України, не подає багато надій. Відсутність в Україні платоспроможного попиту на його продукцію значно знизилася рівень цін. Відповідно, це не дає можливості підняти прибутковість галузі, отже, призводить до пошуку партнерів за кордоном.

Постійно зростаючі обсяги експорту лісопродукції з України вимагають підвищення якості управління цією діяльністю, неперервного пошуку шляхів підвищення ефективності експорту та зовнішньоекономічної діяльності загалом.

Одним із шляхів підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності є зменшення витрат, пов'язаних з митним оформленням товарів. Проаналізуємо це на прикладі Державного лісгосподарського об'єднання "Львівліс" (ДЛГО "Львівліс"), включаючи всі держлісгоспи (ДЛГ), які входять до його складу.

Необхідні заходи

З метою зменшення витрат на оформлення ВМД пропонується ввести у ряді підприємств посаду "митного брокера".

Відповідно, у зв'язку з цим необхідно:

- спеціалісту, який повинен займати дану посаду, пройти навчання та здати екзамени для отримання "свідчення про допущення до декларування товарів та інших предметів";
- якщо даний спеціаліст повинен декларувати товари не лише даного держлісгоспу, а також і сусідніх, то:
 - отримати підприємству свідоцтво про визнання його декларантом (на термін до одного року в перший рік);
 - продовжити термін дії (перереєстрація) свідоцтва про визнання підприємства декларантом (щорічно).
- забезпечити оплату праці даного спеціаліста та відповідних нарахувань на заробітну плату;
- обладнати робоче місце митного брокера технічним забезпеченням: персональний комп'ютер (системний блок, монітор, принтер, модем) та виділена телефонна лінія;
- обладнати робоче місце митного брокера програмним забезпеченням: "PST-Брокер" – програма заповнення ВМД, нормативна база по регулюванню ЗГД та бази даних по ТН ЗГД, митних зборах, митних органах тощо.

* – науковий керівник проф. П.Ю. Бельський, д.е.н. – Інститут регіональних досліджень НАН України

Як зазначено у Положенні про діяльність підприємств, що здійснюють декларування на підставі договору [1], підприємство, що здійснює декларування вантажів на підставі договору – це підприємство, яке зареєстроване на території України і здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства України. Для здійснення декларування такому підприємству необхідно отримати свідоцтво про визнання його декларантом, а також мати у своєму штаті осіб, уповноважених на декларування, які отримали відповідні кваліфікаційні свідоцтва. За видачу свідоцтва про визнання підприємства декларантом справляється збір у розмірі, встановленому Кабінетом Міністрів України, а саме Постановою КМУ "Про ставки митних зборів" від 27 січня 1997 р. № 65 [3].

Свідоцтво про визнання підприємства декларантом

Для отримання свідоцтва про визнання підприємства декларантом юридична особа подає до митниці, у зоні діяльності якої знаходиться, такі документи:

1) заяву на ім'я Голови Держмитслужби України, в якій необхідно викласти такі відомості:

- повну назву організації (для юридичних осіб) або прізвище, ім'я та по батькові (для приватних підприємств);
- юридичну адресу;
- фактичну адресу;
- наявність рахунків у національній та іноземній валюті;
- назви та адреси філій (за умови їх наявності).

2) заяву на ім'я начальника митниці стосовно погодження митницею видачі свідоцтва про визнання підприємства декларантом;

3) нотаріально завірени копії установчих і реєстраційних документів (статут, установчий договір, свідоцтво про державну реєстрацію та довідку органів державної статистики про внесення до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України) та відповідні документи філій або представництв цих підприємств, якщо ці філії або представництва будуть здійснювати таку ж діяльність;

4) довідку банківського закладу про наявність рахунку й відсутність заборгованості;

5) копію платіжного доручення про перерахування коштів за отримання свідоцтва про визнання підприємства декларантом у розмірі, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Заява розглядається митницею протягом 15 днів із дня її надходження. При цьому митниця перевіряє відомості, зазначені у поданих документах. Якщо дані заявника виявляються неповними, строк розгляду заяви може бути подовжено до одного місяця.

Після перевірки митницею відповідності поданих документів та їх погодження вона готує лист-узгодження про доцільність видачі свідоцтва про визнання підприємства декларантом, а у разі відмови від погодження, – митниця повідомляє про це заявника письмово із зазначенням причин відмови.

Пакет документів та лист-узгодження митниці надсилаються на адресу Державної митної служби України. Копії зазначених документів залишаються у справах митниці.

У разі відмови митниці в наданні листа-узгодження підприємство має право самостійно звернутися до Держмитслужби з документами та листом відмови

митниці для вирішення питання про видачу свідоцтва про визнання підприємства декларантом.

Справа про видачу свідоцтва розглядається у Державній митній службі України протягом 30 днів із моменту її надходження. Свідоцтво видається Державною митною службою України на підставі наказу Голови Держмитслужби за умови:

- відповідності поданих документів вимогам цього Положення;
- фактичного надходження копій за видачу свідоцтва на відповідні рахунки.

Свідоцтво підписується заступником Голови Держмитслужби та засвідчується гербовою печаткою.

У разі відмови у видачі свідоцтва Державна митна служба України повідомляє про це заявника письмово з обов'язковим зазначенням причин відмови.

Свідоцтво діє безстроково за умови щорічної перереєстрації. Зона діяльності підприємства, що здійснює декларування на підставі договору, визначається у свідоцтві відповідно до місця розташування зазначеного підприємства.

Свідоцтво про визнання підприємства декларантом не може бути передане іншій особі.

Перереєстрація свідоцтва про визнання підприємства декларантом

Перереєстрація свідоцтв про визнання підприємства декларантом проводиться щорічно з 1 листопада по 31 грудня. За перереєстрацію свідоцтва справляється збір у розмірі, встановленому Кабінетом Міністрів України, а саме Постановою КМУ "Про ставки митних зборів" від 27 січня 1997 р. № 65 [3].

Для перереєстрації свідоцтва підприємству, що здійснює декларування на підставі договору, необхідно подати до митниці, в зоні діяльності якої воно зареєстроване, такі документи:

- заяву на ім'я начальника митниці щодо продовження строку дії свідоцтва на наступний рік;
- копію платіжного доручення про перерахування копій за перереєстрацію свідоцтва;
- копію свідоцтва про визнання підприємства декларантом.

Заява розглядається митницею протягом 15 днів із дня її надходження. При цьому митниця перевіряє стан роботи підприємства, що здійснює декларування на підставі договору, за минулий рік.

Підприємства, що здійснюють декларування на підставі договору, які не мають порушень, вносяться митницею до листа, який разом із копіями платіжних доручень та копіями свідоцтв, завірених митницею, надсилається до Держмитслужби України до 1 грудня поточного року із зазначенням свідоцтв, дію яких доцільно продовжити.

У разі відмови у продовженні строку дії свідоцтва митниця повідомляє про це заявника письмово з обов'язковим зазначенням причини відмови. У цьому випадку підприємство має право самостійно звернутися до Держмитслужби з клопотанням про продовження строку дії свідоцтва про визнання підприємства декларантом.

Продовження строку дії свідоцтва на один рік здійснюється наказом Голови Держмитслужби. Після одержання наказу Держмитслужби України на зворотному боці перереєстрованих свідоцтв здійснюється запис такого змісту: "Перереє-

стровано наказом Держмитслужби України від "___" _____ року № ____".
Запис завіряється підписом начальника митниці і гербовою печаткою митниці.

Підприємства, свідоцтва яких не пройшли перереєстрацію, повертають ці свідоцтва митниці. Кошти за перереєстрацію свідоцтва про визнання підприємства декларантом у такому випадку повертаються підприємству за його заявою. Свідоцтво, отримане в поточному році, підлягає перереєстрації без сплати митних зборів.

Кваліфікаційне свідоцтво особи, уповноваженої на декларування

Допущення особи, уповноваженої на декларування, здійснюється шляхом видачі йому митницею кваліфікаційного свідоцтва. Заява від підприємства, що здійснює декларування на підставі договору, або громадянина на видачу кваліфікаційного свідоцтва розглядається митницею протягом 15 днів.

Особа, уповноважена на декларування, може виконувати функції стосовно вантажів, що належать стороннім особам, тільки якщо цей спеціаліст зарахований до штату підприємства, яке отримало свідоцтво про визнання його декларантом.

Для видачі кваліфікаційного свідоцтва у митниці створюється екзаменаційна комісія, яка приймає екзамени у кандидатів із метою визначення достатності їх рівня знань і кваліфікації для здійснення декларування. При цьому справляється збір у розмірі, визначеному Постановою КМУ "Про внесення змін до ставок митних зборів" від 2 березня 1994 р. № 133 [2].

Продовження строку дії (щорічна перереєстрація) свідоцтва про визнання підприємства декларантом не стосується строку дії кваліфікаційного свідоцтва особи, уповноваженої на декларування.

Якщо особа, уповноважена на декларування, збирається працювати в зоні діяльності іншої митниці, ніж та, де вже отримано кваліфікаційне свідоцтво, вона повинна скласти екзамени та отримати кваліфікаційне свідоцтво у митниці, де має намір працювати. При цьому раніше видане свідоцтво не скасовується.

Розрахунок витрат проведено у табл. 1.

Табл. 1. Сума планових витрат на організацію брокерською діяльності

Перелік витрат		Декларування вантажів одного ДЛГ	Декларування вантажів інших ДЛГ	
			перший рік	наступні роки
Заробітна плата митного брокера	грн. / місяць	400	400	400
	грн. / рік	4 800	4 800	4 800
Фонд оплати праці, грн.		6 600	6 600	6 600
Фонд оплати праці, дол. США		1 200	1 200	1 200
Навчання, дол. США		400	400	—
Свідоцтво про допущення до декларування, дол. США		500	500	—
Свідоцтво про визнання підприємства декларантом, дол. США		—	1500	—
Перереєстрація свідоцтва про визнання підприємства декларантом, дол. США		—	—	1 000
Персональний комп'ютер, дол. США		600	600	600
Програмне забезпечення "PST-Брокер", дол. США		135	135	135
Разом витрат, дол. США		2 835	4 335	2 935

Визначення ефекту

Ефектом від впровадження даного заходу є зменшення витрат на оформлення ВМД.

Згідно з даними, які використовують у Комерційному відділенні "Лісбізнесконтакт" при плануванні витрат та оформлення документів при експорті, брокерські послуги, на сьогоднішній день, для оформлення одного вагону (40-50 м³) становлять близько 200 гривень, одного автомобіля (20-25 м³) – 150 гривень. Тобто, брокерські послуги по оформленню ВМД становлять близько 1 долара США на кожен 1 м³ продукції, відправленої на експорт.

Відповідно, виходячи з цього припущення, всіма підприємствами ДЛГО "Львівліс" протягом 1999 року було сплачено за брокерські послуги 83 тисячі доларів США (див табл. 2)

Табл. 2. Сума платежів за брокерські послуги, дол. США

Держлісгосп	Брокерська фірма	1999	Січень-квітень 2000
Славськ ДЛГ	ТзОВ "В.Г.Альфа"	18 810	9 847
Сколе ДЛГ	ТзОВ "В.Г.Альфа"	16 773	9 396
Броди ДЛГ	Митний пост "Брама"	7 118	6 210
ДЛГО Львівліс	(залежно від пункту відправлення)	4 272	2 585
Ст. Самбір ДЛГ	ТзОВ "Пік"	4 802	806
Самбір ДЛГ	ТзОВ "Альянс"	4 738	2 397
Борина СДЛГ	ТзОВ "Пік"	4 192	2 315
Радехів ДЛГ	Митний пост "Брама"	3 155	3 487
Буськ ДЛГ	ВАТ "Львівресурси"	2 980	2 324
Дрогобич ДЛГ	ТзОВ "Альянс"	2 865	1 725
Рава-Руська ДЛГ	СП "НІСТ Україна"	1 677	1 358
Жовква ДЛГ	СП "НІСТ Україна"	1 768	936
Львів ЛПГ	Зовніштрансекспедиція	1 763	837
Турка ДЛГ	ТзОВ "Пік"	2 851	2 094
Золочів ДЛГ	—	1 319	2 680
Бібрка ДЛГ	ІПП "Відродження"	820	933
Сколівські Бескиди	ТзОВ "В.Г.Альфа"	2 192	1 725
Стрий ДЛГ	ТзОВ "В.Г.Альфа"	997	211
Ст. Самбір ДЛМГ	ТзОВ "Пік"	—	1 061
Разом		83 092	52 927

Розрахунок ефекту

Враховуючи значне перевищення платежів деяких держлісгоспів за брокерські послуги над величиною витрат при оформленні ВМД безпосередньо на підприємстві, було розраховано ефект від впровадження даного заходу для кожного держлісгоспу та отримано результати (табл. 3). Прогноз обсягів витрат на брокерські послуги у 2000 році зроблено на підставі прогнозу обсягів поставок у відповідному році, в основу якого покладено припущення про рівномірне збільшення обсягів поставок, а базою розрахунків були обсяги поставок протягом 1999 року та чотирьох місяців 2000 року.

З огляду на те, що декілька держлісгоспів через своє географічне розташування оформляли документи в одній брокерській фірмі, можна зробити висновок про можливість введення посади митного брокера лише на одному з такої групи підприємств. Таку можливість підтверджує також інформація про кількість поставок цими держлісгоспами: митний брокер не буде повністю завантажений робо-

тою, а витрати на утримання одного брокера значно перевищують витрати на отримання та перереєстрацію свідоцтва про визнання підприємства декларантом. Але в даному випадку необхідно між цими держлісгоспами узгоджувати графік роботи митного брокера, щоб не було випадків необхідності оформлення більше двох пакетів документів протягом одного робочого дня. Крім того, необхідно розробити систему відшкодування витрат підприємству, яке утримує митного брокера, іншими підприємствами, котрі користуються його послугами. Розрахунок ефективності впровадження даного заходу зазначено у табл. 4.

Табл. 3. Величина ефекту від впровадження посади митного брокера на підприємстві

Держлісгосп	Брокерські послуги		Витрати на оформлення ВМД	Ефект	
	1999	прогноз 2000		1999	2000
Славськ ДЛГ	18 810	29 329	2 835	15 975	26 494
Сколе ДЛГ	16 773	30 346	2 835	13 938	27 511
Броди ДЛГ	7 118	20 854	2 835	4 283	18 019
ДЛГО "Львівліс" ДКВ "ЛБК"	4 272	8 487	2 835	1 437	5 652
Ст. Самбір ДЛГ	4 802	3 049	2 835	1 967	214
Самбір ДЛГ	4 738	8 239	2 835	1 903	5 404
Борина СДЛГ	4 192	9 767	2 835	1 357	6 932
Радехів ДЛГ	3 155	11 752	2 835	320	8 917
Буськ ДЛГ	2 980	8 230	2 835	145	5 395
Дрогобич ДЛГ	2 865	5 103	2 835	30	2 268
Рава-Руська ДЛГ	1 677	3 857	2 835	-1 158	1 022
Жовква ДЛГ	1 768	3 663	2 835	-1 067	828
Львів ЛЛГ	1 763	2 387	2 835	-1 072	-448
Турка ДЛГ	2 851	8 258	2 835	16	5 423
Золочів ДЛГ	1 319	8 924			
Бібрка ДЛГ	820	3 180	2 835	-2 015	345
Сколівські Бескиди	2 192	7 498	2 835	-643	4 663
Стрий ДЛГ	997	602	2 835	-1 838	-2 233
Ст. Самбір ДЛМГ	—	3 586	2 835		751
Разом (лише позитивні ефекти)				41 371	119 838

В даному випадку також існує можливість зекономити кошти на отриманні та перереєстрації свідоцтва про визнання підприємства декларантом. Даних витрат можна уникнути, якщо держлісгоспи, котрі не утримують митного брокера, будуть продавати свою лісопродукцію держлісгоспам, які мають у штаті таких осіб, а останні будуть оформляти дану лісопродукцію як свою. Враховуючи те, що даний шлях вимагає певних поступок між цими держлісгоспами, які можуть зачіпати їхні інтереси, цей шлях не розглядався.

Виходячи з результатів, зазначених у табл. 3 та 4, можна зробити висновок про більшу доцільність впровадження однієї посади митного брокера на декілька підприємств.

Цей захід лише у 1999 році дозволив би зекономити 51 тис. доларів США (див. табл. 4). Для порівняння, комерційні витрати у цьому ж році становили 2 580 тис. гривень, а балансовий прибуток – 9859 тис. гривень, тобто економія становила би близько 10 % комерційних витрат, а збільшення балансового прибутку – більше 2 %.

Табл. 4. Величина ефекту від впровадження однієї посади митного брокера на декілька підприємств

Держлісгосп	Брокерські послуги		Витрати на оформлення ВМД	Ефект	
	1999	прогноз 2000		1999	2000
Славськ ДЛГ Сколе ДЛГ Сколівські Бескиди Стрий ДЛГ	38 772	67 775	4 335	34 437	63 440
Броди ДЛГ Радехів ДЛГ	10 273	32 606	4 335	5 938	28 271
Ст. Самбір ДЛГ Борина СДЛГ Турка ДЛГ Ст. Самбір ДЛМГ	11 845	24 660	4 335	7 510	20 325
Самбір ДЛГ Дрогобич ДЛГ	7 603	13 342	4 335	3 268	9 007
Золочів ДЛГ	1 319	8 924	—	—	—
ДЛГО Львівліс	4 272	8 487	—	—	—
Буськ ДЛГ	2 980	8 230	2 835	145	5 395
Рава-Руська ДЛГ Жовква ДЛГ	3 445	7 520	4 335	-890	3 185
Бібрка ДЛГ	820	3 180	2 835	-2 015	345
Львів ЛЛГ	1 763	2 387	2 835	-1 072	-448
Разом (лише позитивні ефекти)				51 298	129 968

Література

1. Наказ Державної митної служби України "Про затвердження Положення про діяльність підприємств, що здійснюють декларування на підставі договору" від 22 липня 1997 р. № 340.
2. Постанова Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до ставок митних зборів" від 2 березня 1994 р. № 133.
3. Постанова Кабінету Міністрів України "Про ставки митних зборів" від 27 січня 1997 р. № 65.

УДК 338.45 Магістрант В.Т. Хамардюк; доц. А.М. Вічевич, к.е.н. – УкрДЛТУ

ОПТИМІЗАЦІЯ РОЗРОБКИ ПЛАНУ МАРКЕТИНГУ

Проаналізовано різні принципи і підходи до розробки плану маркетингу. Зроблено висновки щодо перспективності оптимізації його розробки як для внутрішнього ринку, так і для зовнішньоекономічної діяльності, за схемою "цілі вниз – план вгору".

Mag. V. Khamardiuk, Doc. A. Vitshevytsh – USUFWT

Optimizations of the working out of the marketing plan

This article deals with the analyses of different principles and approaches to the working out of the marketing plan. Conclusions concerning perspective of its optimizations were made both for domestic market and for foreign economic activity according to the scheme "goals up – plan down".

Процес розробки плану маркетингу підприємства є багаторівневим і може включати широкий обсяг різноманітної інформації, яка, проте, не завжди відповідає напрямку діяльності або специфіці підприємства. Єдиний підхід до розробки плану маркетингу вибрати неможливо, оскільки комплекси маркетингових захо-